

Paytaxtın "yaşıl ada"sı

Sirli quyu, neft milyonçusundan qalan ev, 10 mindən çox bitki...

◆ Bakı COP29-a hazırlaşır

COP29 ərəfəsində paytaxt Bakıda abadlıq işləri böyük vüsət alıb. Görülən geniş yaşıllaşdırma işləri həm də paytaxtın "yaşıl ünvan"larının sayını artırmaqdadır.

Artıq Bakının hər tərəfində, xüsusən yaşayış massivləri ərazilərində sakinlərin istirahəti, asudə vaxtlarını səmərəli keçirməsi üçün yeni parklar salınır, evləkilər isə bərpa olunaraq müasirləşən Bakıya uyğun yeni görkəm alır. Belə məkanlardan biri də Xəzər rayonunun Mərdəkan qəsəbəsində şəhərdən 40 kilometr, dəniz sahilindən isə 3,2 kilometr məsafədə yerləşən və Bakının "yaşıl ünvan"larından sayılan 12 hektara yaxın əraziyə malik Dendrologiya Bağdır...

1895-1920-ci illərdə neft milyonçusu, xeyriyyəçi Murtuza Muxtarovun şəxsi bağı olan bu ərazi 1925-ci ildə dövlət mülkiyyətinə keçərək müxtəlif illərdə Ümumittifaq Təbii Botaniika İnstitutunun təcrübə bazası, Ümumittifaq Bitkiçilik İnstitutu, Subtropik bitkilərin təcrübə stansiyası, E.T.Bağçılıq, Üzümçülük və Subtropik bitkilər İnstitutunun təcrübə bazası kimi və Səhiyyə Nazirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərmişdir. 1966-1996-cı illərdə Azərbaycan Elmlər Akademiyası Nəbatat İnstitutunun elmi strukturuna daxil edilib. 1996-cı ildən isə Mərdəkan Dendrarisi Biologiya Elmləri bölməsinə tabe edilərək hüquqi status qazanıb. 2014-cü ildən Dendrologiya İnstitutu adına layiq görülən müəssisə Nazirlər Kabinetinin 7 yanvar 2022-ci il tarixli qərarı ilə "Dendrologiya Bağı" Publik Hüquqi Şəxsə çevrilib.

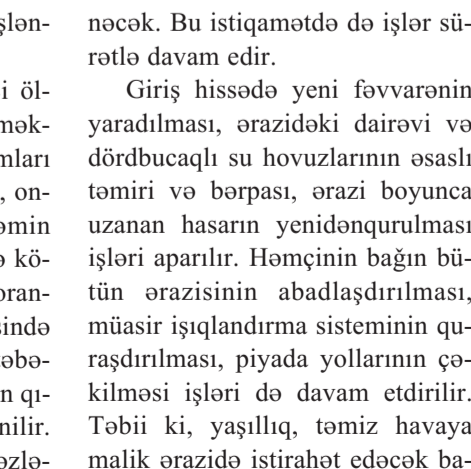
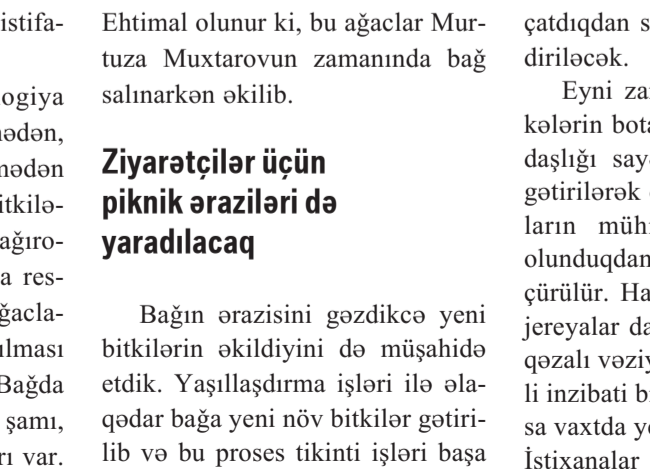
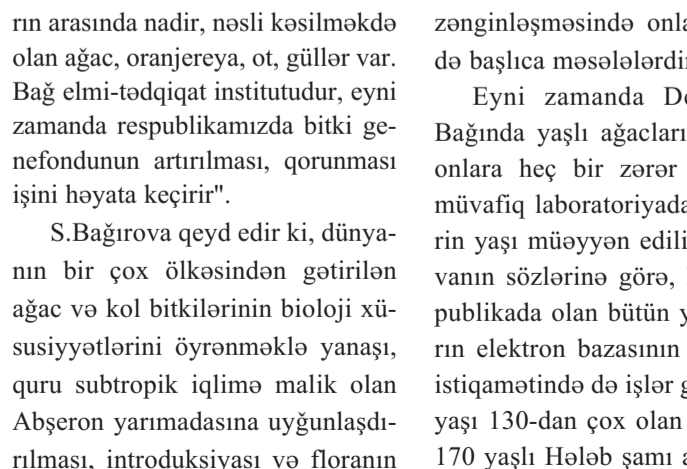
Hazırda bağda böyük bərpa-quruculuq işləri həyata keçirilir. Biz də yolumuzu oradan salıb yenilənən, müasirləşən bu məkanla yaxından tanış olduq.

700-dən artıq növü əhatə edən 10 mindən çox bitki

Bağa daxil olanda ərazidə böyük bərpa-quruculuq işlərinin getdiyinin şahidi olduq. Əsaslı təmir-bərpa işləri Prezident İlham Əliyevin müvafiq tapşırığına uyğun olaraq və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın diqqət və qayğısı sayəsində həyata keçirilir.

Ərazini gəzərkən görülən işlər haqqında bizə məlumat verən Dendrologiya Bağının İdarə Heyətinin sədr müavini, sədr vəzifəsini müvəqqəti icra edən Samirə Bağirova qeyd edir ki, bağın ərazisində 2022-ci ildən tikinti-bərpa, abadlıq işlərinə başlanılıb. Ərazidə olan Murtuza Muxtarovun, Sergey Yeseninin ev-muzeyləri, 4 qədim quyu, oranjerya və hovuzlar bərpa olunur.

Ərazidə əvvəlkindən fərqli olaraq yeni piyada yollarının çəkildiyinin də şahidi oluruq. Sədr müavini deyir ki, yeni yollar ziyarətçilərin gediş-gəlişinin rahatlığını təmin edəcək: "Aparılan tikinti-bərpa işləri bitkilərə zərər yetirmədən həyata keçirilir. Hazırda Dendrologiya Bağında 700-dən çox növü əhatə edən 10 mindən çox bitki var. Onla-

lacalar da unudulmayıb. Bağda inzibati binanın yaxınlığında uşaq əyləncə meydançası da salınır. Söhbətgahlar və ziyarətçilər üçün piknik əraziləri də yaradılacaq.

Ümumilikdə bağda tikinti-bərpa işlərinin ilin sonunda, Murtuza Muxtarovun ev-muzeyinin restavratsiyasının isə növbəti il bitəcəyi gözlənilir.

Dərin quyudan ayrılan sirli yollar

Hər bir yerli turist üçün cəlbədi olan bu ərazinin müasirləşməsi, şəraitinin yüksək səviyyədə olması ilə yanaşı, həm də keçmişlə vəhdət təşkil etməsi diqqət çəkir. Dendroloji bağda da tarixiliyin qorunub saxlanılması əsas vəzifələrdəndir.

Belə ki, bağın əsasını qoyan mesənət Murtuza Muxtarovun evinin muzey kimi fəaliyyəti Dendrologiya Bağını daha da xüsusiləşdirir. Hazırda evdə restavratsiya işləri davam edir. Eyni zamanda M.Muxtarovun bağ ərazisində qazdirdığı quyular və xanımı üçün tikdirdiyi hovuz da bərpa olunub, hazırda müəyyən tamamlanma işləri görülür. Hovuzu aşağıdan görmək mümkün deyil. Böyük qalaya bənzər hovuzu görmək üçün pilləkənlərlə yuxarı qalxmaq lazımdır.

Bağda tarixi bəlli olmayan 4 quyu var ki, onlar da restavratsiya üçün hasarlandıqından yaxınına gedə bilmədik. Onlardan ən maraqlısı isə dərinliyi 30 metrə qədər olan və içindən müxtəlif istiqamətlərə yollar ayrılan sirli quyudur. Amma bu qaranlıq yolların harada sonlandığı barədə hələ də dəqiq məlumat yoxdur. Deyilənlərə görə, yolun biri Şəmsi Əsədullayevin yaxınlıqda yerləşən bağ evinə, digəri M.Muxtarovun xanımı üçün tikdirdiyi evə, başqa birisi isə Xəzər dənizinə qədər uzanmışdır. Sahibkarın evinin yaxınlığında yerləşən digər quyudan isə sərnilik baxımından məhsulların saxlanılması üçün istifadə olunmuşdur.

Onu da bildirmək ki, hazırda quyularda su var, hətta bağın suvarılmasında istifadə olunur.

Bağın ərazisində yerləşən rus şairi Sergey Yeseninin ev-muzeyi də bərpa olunur. Muzey 1975-ci ildə Yeseninin anadan olmasının 80 illiyi münasibətilə fəaliyyətə başlayıb.

Bağda ayrılmış xüsusi ərazidə heyvanlara da rast gəldik. Müxtəlif növ heyvanlar bu yaşıllığa xüsusi gözəllik qatmaqla turistlərin də marağına səbəb olacaq.

Dendrologiya Bağında görülən işlər Bakının "yaşıl ünvan"larından birinə çevrilməsi ilə yanaşı, COP29-a hazırlığa da mühüm töhfədir.

Bizim isə bol oksigen qəbul edərək şəhərin sas-küyündən kənarında keçirdiyimiz vaxtımız başa çatır. Bakının növbəti "yaşıl ünvanı" ilə görüşmək ümidi ilə Dendrologiya Bağından ayrılıraq...

Əsmər QARDAŞXANOVA, İlham BABAYEV (foto), "Azərbaycan"